

УКРАЇНСЬКА ТРУДОВА МІГРАЦІЯ У КОНТЕКСТІ ЗМІН СУЧАСНОГО СВІТУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Тема української трудової міграції в контексті змін сучасного світу є актуальною та важливою з точки зору розвитку суспільства та економіки. У даній анотації розглянуті основні аспекти цієї проблеми, зокрема, причини та наслідки міграційних процесів для України та інших країн, соціокультурні та економічні аспекти міграції, а також можливі шляхи вирішення цієї проблеми через політику та законодавство. Висвітлені різні аспекти цієї проблеми допоможуть краще зрозуміти вплив трудової міграції на сучасне глобальне суспільство і визначити шляхи його оптимізації та покращення.

Ключові слова: міграція, фактори, економіка.

Abstract

The topic of Ukrainian labor migration in the context of changes in the modern world is relevant and important from the point of view of the development of society and the economy. This abstract examines the main aspects of this problem, in particular, the causes and research of migration processes for Ukraine and other countries, socio-cultural and economic aspects of migration, as well as possible ways of solving this problem through policy and legislation. Highlighted different aspects of this problem better track the impact of labor migration on modern global society and apply ways of its optimization and improvement.

Keywords: migration, factors, economy.

Вступ

У сучасному світі трудова міграція стала одним із найважливіших соціальних та економічних явищ. Її масштаби та вплив на країни зростають з кожним роком. Україна не є винятком з цієї тенденції, як країна зі значною кількістю трудових мігрантів. Важливо розуміти як позитивні, так і негативні аспекти трудової міграції для України та інших країн, зокрема в контексті сучасних змін у світовій економіці та політиці.

Результати дослідження

Трудова міграція є складним і багатогранним явищем, яке має як позитивні, так і негативні наслідки для України та інших країн.

Ось кілька ключових аспектів:

- Економічні фактори: Україна, подібно багатьом іншим країнам, стикається з економічними викликами. Багато українців шукають роботу за кордоном, особливо в країнах Європейського Союзу, де можуть заробляти більше, ніж в Україні.

- Соціальні аспекти: Трудова міграція також впливає на соціальну ситуацію в Україні. З одного боку, від'їзд людей може сприяти зменшенню безробіття, але з іншого - це може призвести до відсутності кваліфікованих кадрів у деяких галузях.

- Політичні та правові аспекти: Регулювання трудової міграції потребує належного уваги з боку влади. Потрібні ефективні механізми захисту прав працівників, які працюють за кордоном, а також спрощення процедур для тих, хто планує працевлаштування за межами країни.

- Культурний обмін: Трудова міграція також сприяє культурному обміну та взаєморозумінню між країнами. Українські працівники вивчають нові мови, отримують досвід роботи в міжнародних командах та розширюють свої горизонти.

Після 2014 року, з початком збройного конфлікту на сході України та окупації Криму, спостерігається значне зростання трудової міграції з країни. За даними Державної служби статистики України, у 2023 році кількість українців, які працюють за кордоном, сягала 4,5 мільйонів осіб. Це близько 10% від загальної чисельності населення України.[1] Трудова міграція з України, яка значно зросла після 2014 року, має суттєвий вплив на країну, маючи як позитивні, так і негативні наслідки. Зрозуміння цих наслідків у різних аспектах – економічному, соціальному та політичному – є важливим для формування зваженої та ефективної міграційної політики.

Економічні наслідки:

- Збільшення доходів: Перекази від трудових мігрантів, які сягають мільярдів доларів щорічно, є значним джерелом надходження валюти в Україну. Це стимулює споживання, інвестиції та економічне зростання.

- Зменшення безробіття: Міграція може полегшити тиск на ринок праці в Україні, особливо в регіонах з високим рівнем безробіття.

- Втрата кваліфікованих кадрів: Міграція кваліфікованих фахівців може негативно вплинути на деякі галузі економіки України, призвести до дефіциту кадрів та уповільнити інноваційний розвиток.

- Зміна структури економіки: Міграція може призвести до зростання сфери послуг та зменшення частки промисловості в структурі економіки.

Соціальні наслідки:

- Покращення рівня життя: Перекази від мігрантів можуть покращити рівень життя їхніх сімей, що залишилися в Україні, надаючи їм можливість доступ до кращого освіти, медичного обслуговування та інших життєво важливих послуг.

- Роз'єднання сімей: Міграція може призвести до роз'єднання сімей, що може мати негативні наслідки для психологічного здоров'я та соціального благополуччя людей.

- Зміна демографічної структури: Міграція може призвести до старіння населення та зменшення народжуваності в Україні, що може мати негативні наслідки в довгостроковій перспективі.

- Соціальні негаразди: Зростання нелегальної міграції може призвести до зростання злочинності, тіньової економіки та соціальних негараздів.

Політичні наслідки:

- Вплив на діаспору: Зростання української діаспори у світі може мати як позитивні, так і негативні наслідки для політичних інтересів України.

- Вплив на зовнішню політику: Міграційні питання можуть впливати на відносини України з країнами-отримувачами мігрантів.

- Вплив на внутрішню політику: Міграція може призводити до політичних дебатів та суперечок, пов'язаних з питаннями національної ідентичності, культурної різноманітності та соціальної справедливості.

Держава відіграє важливу роль у регулюванні та стимулюванні міграційних процесів. Зважена міграційна політика, спрямована на максимізацію позитивних та мінімізацію негативних наслідків, має ґрунтуватися на ретельному аналізі даних, враховувати різні аспекти та залучати до розробки всіх зацікавлених сторін.

Уряд України вживає заходів для регулювання трудової міграції та захисту прав трудових мігрантів. Державна політика у сфері зовнішньої трудової міграції здійснюється за такими напрямками:

- 1) здійснення ефективного державного регулювання зовнішньої трудової міграції;
- 2) забезпечення соціального та правового захисту трудових мігрантів і членів їхніх сімей;

- 3) здійснення співробітництва з державними органами іноземних держав, міжнародними та громадськими об'єднаннями, заінтересованими у вирішенні питань зовнішньої трудової міграції;
- 4) здійснення заходів із запобігання незаконній зовнішній трудовій міграції;
- 5) створення умов для повернення в Україну та реінтеграції в суспільство трудових мігрантів і членів їхніх сімей;
- 6) посилення інституційної спроможності закордонних дипломатичних установ України щодо надання правової, інформаційної та іншої допомоги трудовим мігрантам і членам їхніх сімей на території держави перебування;
- 7) провадження науково-дослідної та інформаційно-роз'яснювальної діяльності у сфері зовнішньої трудової міграції;
- 8) удосконалення системи збирання та оброблення статистичної інформації про трудових мігрантів і членів їхніх сімей, а також моніторингу стану зовнішньої трудової міграції;
- 9) сприяння задоволенню національно-культурних, освітніх та мовних потреб трудових мігрантів і членів їхніх сімей;
- 10) укладення міжнародних договорів з питань захисту прав трудових мігрантів і членів їхніх сімей у державі перебування.[2]

Висновки

Враховуючи всі фактори, важливо пам'ятати, що трудова міграція – це складне явище, яке має як позитивні, так і негативні наслідки. Зрозуміння всіх аспектів цього впливу є важливим для формування ефективної міграційної політики, яка буде сприяти розвитку країни та покращенню життя людей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна міграційна служба України [Електронний ресурс] // <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/statistichni-dani.html>
2. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 49-50, С.463
URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/761-19>

Крот Дарія Олександрівна – студентка групи ЕК-216, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : dashakrot.729@gmail.com

Науковий керівник: **Кукель Галина Сергіївна** – канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Krot Daria O. – Department Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : dashakrot.729@gmail.com

Supervisor: **Kukel Galina S.** – Cand. Sc. (Econ), Associate Professor at the Department of management, marketing and economics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia e-mail : kukel@vntu.edu.ua